

VISIE TEGENWIND ZIJDERVELD

Abstract

Dit document zet de Visie uiteen van de vereniging Tegenwind Zijdeveld. Het doel van de Visie is de leden en gemeente te informeren over waar de vereniging voor staat.

Visie Tegenwind Zijderveld

Introductie

Dit document zet de Visie uiteen van de vereniging Tegenwind Zijderveld. Het doel van de Visie is de leden en gemeente te informeren over waar de vereniging voor staat. Het zal gebruikt worden in allerlei uitingen.

Het document is niet statisch. Hoewel de hoofdlijnen van de Visie stabiel zullen blijven is de kans niet uitgesloten dat de onderbouwingen in de loop van de tijd aangepast zullen worden. Alsdan zal dat op de website www.tegenwindzijderveld.nl gecommuniceerd worden.

De Visie is onder meer gebaseerd op het [Principeverzoek](#) Zijderveld van 22 oktober 2019 dat de initiatiefnemers Knotwilg en Greentrust indienden bij de gemeente Vijfheerenlanden waarin zij de komst van 2 of 3 windmolens ten Noorden van Zijderveld schetsten.

Hoofdlijnen van de Visie

Wij maken bezwaar tegen de voorgenomen plaatsing van windmolens in de nabijheid van Zijderveld om deze vier uiteenlopende redenen. Elk van hen wordt verderop in eigen hoofdstukken toegelicht en onderbouwd.

- A. Wij zien een aantal inhoudelijke argumenten (impact op financiële, landschappelijke en milieu waarden en (ernstige) gezondheids- en veiligheids- risico's)
- B. Wij zien dat de beloftes rond windmolens niet waargemaakt worden
- C. Wij zien dat er alternatieven zijn met meer potentie
- D. Wij zien dat het draagvlak voor windmolens klein is en afneemt

En tenslotte, wij vertrouwen er op dat de gemeente Vijfheerenlanden onze belangen beter behandelt dan op andere plekken eerder geschiedde. Ook dat wordt verderop toegelicht.

Advies

Wij adviseren de gemeente Vijfheerenlanden

- a) in te zetten op energiebesparing
- b) in te zetten op zonne-energie op het dak en - indien aanvulling met wind nodig is -
- c) een andere locatie te zoeken voor de windmolens. De in de Concept RES U16 genoemde denkrichting *Wind en Water* lijkt voldoende potentie te hebben met een veel geringere kans op de door ons genoemde nadelige effecten.
- d) om te zien naar duurzame en milieuvriendelijke alternatieven die een constante energie aanvoer garanderen (zoals kernenergie)

Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken staat de kern van onze Visie in kaders op een grijze achtergrond. Deze teksten worden vervolgens ondersteund door een puntsgewijze opsomming van feiten en bevindingen.

De vereniging

De vereniging Tegenwind Zijderveld heeft ten doel

1. het behartigen van de belangen en het vertegenwoordigen van haar leden in relatie tot de mogelijk plaatsing van windturbines in de nabijheid van het dorp Zijderveld in de gemeente Vijfheerenlanden.
2. Ondersteuning en vertegenwoordiging van haar leden ten aanzien van vervolgactiviteiten als gevolg van de plaatsing van windturbines of het juist niet plaatsen van de windturbines.

De vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door:

1. het (doen) organiseren van activiteiten en/of bijeenkomsten;
2. het (doen) verstrekken van informatie, advies en/of begeleiding;
3. samen te werken met diverse organisaties en instellingen;
4. al datgene te doen of te laten verrichten wat naar het oordeel van haar leden noodzakelijk, nuttig en/of gewenst is.

De vereniging heeft momenteel 250 leden. Zijderveld heeft momenteel 830 inwoners. De Vereniging vertegenwoordigt dus ca. 33% van de inwoners. De leden hebben middels stemming aangegeven dat het bestuur hen kan vertegenwoordigen en dat zij deze Visie onderschrijven.

Zie verder [Over Ons](#) op onze site voor de volledige statuten.

A Inhoudelijke argumenten

Studie laat ons zien dat de plaatsing van windmolens op vijf verschillende manieren nadelige gevolgen heeft en zal hebben.

1. Waardevermindering van onroerend goed van omwonenden

Hierin is het belangrijk verschil te maken tussen de verkoopwaarde en de WOZ waarde. Een WOZ-waarde verlaging kan voor bewoners aanvoelen als een meevaller, maar kan een nare verassing betekenen bij verkoop nadien.

Wij vinden een nul-meting van de waarde door een taxatie van de huizen binnen een straal van 1000 meter op kosten van de vragende partijen (energie coöperatie Knotwilg en investeringsmaatschappij Greentrust) op zijn plaats. In verband met onafhankelijkheid uit te voeren door een beëdigd taxateur, aan te wijzen door de Vereniging Tegenwind Zijderveld. De waarde vermindering moet rechtstreeks vergoed worden aan de woning eigenaren en niet 'dwingend' in de vorm van participaties in de windmolens. Dit geld kunnen zij dan inzetten om maatregelen te treffen aan hun pand voor het verminderen of vermijden van de verderop genoemde schadelijke effecten. Hierbij is belangrijk aandacht te besteden aan de impact van Laag Frequent Geluid.

- Woningen met uitzicht op plekken waar windmolens worden gebouwd, worden voor lagere prijzen (tussen 7 en 15% lager) verkocht, concluderen [onderzoekers](#) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) na analyse van gegevens over twee Groningse Windparken.
- "[Hoe dichterbij de molens en hoe groter de molens, hoe groter de waardedaling](#)", aldus docenten van de VU en UvA in 2014. Het ministerie van Economische Zaken vroeg recentelijk diezelfde onderzoekers hun resultaten te actualiseren.
- Een analyse gedaan door het [NKPW](#) laat zien dat er een grote variatie is in Verkooprijzen, Rechterlijke WOZ-uitspraken en Ambtshalve WOZ-waarde verlagingen. De percentages variëren tussen de 2,5% tot 30% met een uitschieter naar 50%.
- Uit het principeverzoek blijkt dat de molens die de indieners nu voorstellen, groter zijn dan wat tot dusverre normaal was, namelijk 247 meter hoog (ashoogte 166 meter. 11,2 MW). Dit zal nog eens versterkend werken op de waardevermindering.
- Uit een [geactualiseerd onderzoek](#) dat werd uitgevoerd op verzoek van minister Wiebes blijkt dat minstens 120 huizen in Zijderveld een waarde zullen verliezen van 14.850 euro.

2. Horizonvervuiling voor omwonenden

De bewoners van Zijderveld waarderen hun huidige omgeving hogelijk en vrezen voor een afname van de kwaliteit als er twee of drie windmolens verschijnen in de weilanden naast de A2. Het uitzicht verandert drastisch en het gevoel van een natuurlijke omgeving verzwakt. Het wordt een minder fijne plek om te wonen. Wij zien dat de plaatsing van de windmolens tot een verslechtering van onze leefomgeving leidt en vinden dat de gemeente dit moet tegenhouden.

- Vijfheerenlanden ligt in een gebied dat volgens het [Compendium voor de Leefomgeving](#) in 2009 een 7 tot 7,5 als rapportcijfer kreeg voor de aantrekkelijkheid.
- In datzelfde Compendium word gemeld dat de komst van windmolens leidt tot [afname](#) van de landschapswaardering.
- De nieuwe burgemeester Fröhlich [vergelijkt](#) de gemeente met het Central Park van de Randstad en dat we dat groene hart moeten koesteren.
- De windmolens met een tip hoogte van 247 meter zullen van zeer grote afstand zichtbaar zijn en een industriële uitstraling opleveren.
- De [Handreiking](#) Waardering Landschappelijke Effecten van windenergie uit 2013 stelt *"Windturbines hebben een verkleinend effect op landschappelijke elementen als ze er dicht bij worden geplaatst. Als deze landschappelijke elementen hun kwaliteit gedeeltelijk ontnemen aan hun dimensies (zoals de breedte van een rivier of de continuïteit van een beekdal) dan dient plaatsing van windturbines nabij deze elementen vermeden te worden."*
Het gebied waarin de molens zijn gepland word gekenmerkt door een weidsheid die zich toont tussen het dorp, de grienden, de Zijderveldselaan en de A2. De plaatsing van de windmolens zal die weidsheid aantasten.

3. Gezondheidsrisico's voor omwonenden als gevolg van geluid, trillingen, schadelijke gassen en/of slagschaduw

Wij zien veel discussie over schade van windmolens, meetmethodes en normeringen. En verschillen tussen Nederland en de ons omringende landen. De normen over geluid zijn gebaseerd op gemiddeldes waardoor actuele metingen buiten beschouwing blijven. Windmolens geven **Laag Frequent Geluid** (LFG) af en grote molens doen dat sterker. LFG heeft vele schadelijk en soms dodelijk effecten op mensen. De belangen zijn zó groot dat onwelgevallige geluiden over LFG worden genegeerd. Een feit is en blijft dat bewoners bij zelfs geringe impact er jarenlang mee geconfronteerd zullen blijven worden, en uit onderzoek blijkt in sommige gevallen dit tot suïcide aan toe te gaan. Zoals asbest tast het langzaam de gezondheid aan. Zie voor meer informatie het document **Gezondheid en Risico**, ontwikkeld binnen Tegenwind Zijderveld.

Wij zien dat door plaatsing van de windmolens bewust gekozen wordt voor toename van gezondheidsrisico's, hetgeen indruist tegen de onaantastbaarheid van het lichaam zoals benoemd in **artikel 11 van de Grondwet**. Wij vinden dat de gemeente dit moet tegenhouden. Wij voelen ons hierbij gesteund door de recente uitspraak gedaan in de Urgenda-NL rechtszaak.

Wij stellen de initiatiefnemers, landverhuurders en beslissers hoofdelijk aansprakelijk voor de schade als die daadwerkelijk ontstaat.

Indien plaatsing bij Zijderveld noodzakelijk lijkt, dan moeten er voorafgaand aan een eventuele plaatsing nul-metingen worden gedaan op het gebied van geluid en licht inclusief Laag Frequent Geluid; niet alleen vanuit berekeningen maar ook vanuit daadwerkelijke praktijk-cijfers bij soortgelijke situaties, en op locatie.

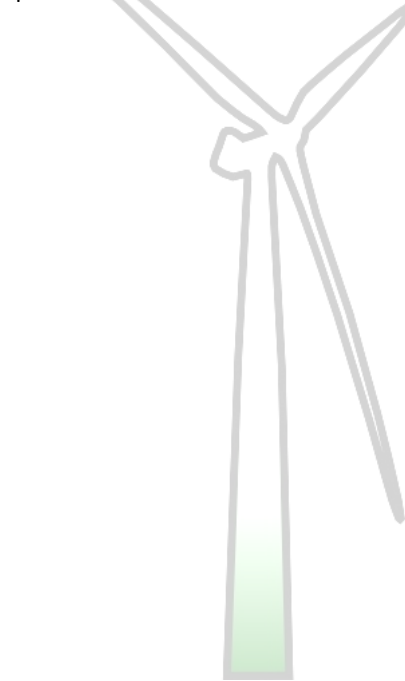
Bij optredende schade moeten de genoemde partijen aanwijsbare en redelijke inspanningen doen om die schade weg te nemen. Deze afspraken moeten als dwingende en blijvende plichten opgenomen worden in overeenkomsten of vergunningen.

- We zien uiteenlopende normen, onderzoeken en overlast bij geluid en trillingen. Een patroon is dat bewoners (zoals in Houten) [ná de plaatsing frequent klagen over overlast](#). Suizen, bonken, [nachten wakker liggen](#). De [Wereld Gezondheids Organisatie](#) (WHO) en ook de GGD's waarschuwen voor de nadelige effecten op de gezondheid van bewoners.
- Laag Frequent geluid heeft een langere golf, reikt daarom verder en heeft een hoger doordringend vermogen. Het ontstaat bij molens als gevolg van het draaien van de schoepen. Als de Nederlandse normen in acht worden genomen zal 8% ernstige hinder ondervinden en 17% 'gewone' hinder. Dat is dus 25% van degenen die aan de slagschaduw bloot gesteld worden. LFG heeft een lange lijst negatieve en zeer schadelijke effecten op mensen. De rechtszaak die Urgenda aanspande tegen der Staat der Nederlanden werd gewonnen, mede op basis van deze tekst "*Volgens de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) is een verdragsstaat op grond van deze bepaling verplicht om passende maatregelen te treffen, indien een 'real and immediate risk' voor het level of het welzijn van personen bestaat en de staat daarvan op de hoogte is.*"
- Een Amerikaans onderzoek liet een [directe relatie zien](#) tussen windmolens en een verhoogd aantal omwonenden die suïcide pleegde. Gezien de in NL geldende normen zou op basis van dit onderzoek ook inwoners van Zijderveld dit kunnen overkomen.

- Windturbines zijn gevuld met SF6, net zoals transformatorhuisjes. Dit gas is een extreem [zwaar en schadelijk broeikasgas](#). Een SF6-molecuul is 3,3 maal zo zwaar als een CO2-molecuul en blijft duizenden jaren actief. Bij normaal gebruik komt dit gas langzaam vrij uit de molens.
- Uit de slagschaduw analyse zoals getoond in het Principeverzoek blijkt dat er een tiental huizen last zullen hebben van slagschaduw. Los van de normen over afschakelen die hiervoor staan zal de impact op de gezondheid en tevredenheid van die bewoners groot zijn. En het zal het rendement van de molens doen afnemen. Verder vermoeden wij dat de daar getoonde onderlinge afstand tussen de molen te klein is. En dat de geplande molen T2 richting T3 zal verhuizen waardoor het aantal huizen met last van slagschaduw zal toenemen.

Nota bene: de firma Greentrust heeft op 9 december 2019 tijdens hun voorlichtingsmiddag in de Krooshof mondeling laten weten te gaan voor nul uren overlast van slagschaduw, iets waar de lokale afdeling van Groenlinks ook een groot voorstander van is.

- Nederland hanteert andere normen dan landen om ons heen. [Minister Schultz zei daarover](#) in 2015 nog dat de mogelijkheid bestaat maatwerk te hanteren als situaties daar om vragen. Onderzoek wijst uit dat dat (maatwerk) weinig wordt toegepast. Gezien het toenemende zicht op bovengenoemde risico's pleiten wij voor toepassing van normen die dichterbij de buitenlandse normen liggen.
- De [grondwet](#) zegt onder meer dat elke burger recht heeft op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en onaantastbaarheid van het lichaam. En dat de overheid de plicht heeft deze rechten te bevorderen. Het plaatsen van windmolens op een manier die mensen ziek en diep ongelukkig maakt druist in tegen die rechten en plichten.

4. Veiligheidsrisico's vanwege afvallende rotorbladen en gevolgschade

Wij zien grote risico's door het plaatsen van de windmolens en zien dat het risico onderschat lijkt te zijn bij het windpark Autena en opnieuw onderschat lijkt te gaan worden bij Zijdeveld, tenminste door de initiatiefnemers. De combinatie van hogere windmolens en de pijpleiding langs de A2 maakt dit tot een groot zorgpunt.

Tevens zien we een soort trend in de manier waarop risico's worden berekend en gecontroleerd. Verschillende onderzoeken laten zien dat het of slecht wordt uitgevoerd of dat de verantwoordelijkheid wordt weggeschoven.

Wij vinden dat de gemeente hier een dubbel check op moet laten doen inclusief stevig toezicht door meerdere partijen (oa. DPO zelf), aangevuld met hantering van internationale normen die vaak strenger zijn dan de Nederlandse. De impact van een eventuele ramp zal van Nationaal belang zijn.

- Langs de A2 loopt een hoge druk brandstofleiding (Kerosine onder een druk van 80 Bar) van de [Defensie Pijpleiding Organisatie](#).
- **Onderschatting:** In een gegevensblad van [Mercuria](#) over Kerosine staat bij 'de speciale gevaren van de stof' (blad 4): *"Dampen kunnen met lucht een explosief mengsel vormen. Dampen zijn zwaarder dan lucht, spreiden zich over de vloer uit en vormen in combinatie met lucht explosieve mengsels. Dampen kunnen zich over grote afstanden verspreiden en door onstekingsbronnen tot ontsteking, vlaminslag of explosie worden gebracht."*
In de [risico analyse over Autena](#), uitgevoerd door Grontmij, gepubliceerd op 2-4-2013 staat over de brandstofleiding *"De windturbines zijn gepland in de nabijheid van de DPO. Voor de berekening van het effect op de totale faalkans van de ondergrondse leiding is gebruik gemaakt van de methodiek zoals beschreven in het Handboek Risicozonering Windturbines (gasleidingen Gasunie). In dit handboek wordt niet specifiek aan kerosineleidingen gerefereerd maar het wordt verdedigbaar geacht om dezelfde methodiek te gebruiken voor de ondergrondse DPO."*
En even verder: *"Ook is sprake van een kerosine leiding waarmee bijvoorbeeld een gasexplosie met een groot invloedsgebied kan worden uitgesloten. Er zal alleen sprake zijn van een plasbrand. De minimale afstand tussen de DPO en de woning bedraagt ruim 140 meter. In de woning zijn slechts enkele personen aanwezig (standaard waarde 2,4 personen). Het groepsrisico is hierdoor verwaarloosbaar"*.
Wij zien hier een **groot** verschil tussen wat een professionele organisatie zegt over de risico's en hoe de Grontmij dit heeft geïnterpreteerd. Er is sprake van onderschatting. Wij zijn van mening dat hier beter en professioneler onderzoek nodig is.
De onderschatting blijkt temeer uit het recente Principeverzoek Zijdeveld dat nergens melding maakt van het bestaan van de kerosine leiding.
- In 1991 ontplofte de vuurwerkfabriek in Zijdeveld/Culemborg vlak langs de A2. De gemeente heeft nadien verzoeken geweigerd tot herbouw vanwege de gesignaleerde risico's, terwijl de feitelijke toedracht nooit helder is geworden. Kennelijk wogen de **emoties** van de bewoners **zwaarder** dan de feitelikheden genoemd door de fabriekseigenaren. Wij pleiten voor voortzetting van deze houding van de gemeente.
- **Kerosine branden zijn slecht te blussen.** Dat blijkt uit een analyse van de gerapporteerde kerosinebranden op [Zwaailichten.org](#). *Zelf het zoekargument kerosine invullen.*
- **Impact groter:** Daar komt bij dat de lengte van de leiding die getroffen kan worden door losschietende bladen groter is dan bij Autena door de langere wieken, de vorm van de weg en de plaatsing van de windmolens parallel aan de weg én dat het aantal huizen dat gevaar loopt aanzienlijk groter is.
- **Weinig vrijheid:** Het verder weg plaatsen van de weg brengt de molens weer dicht bij de huizen langs de Zijdeveldselaan.

Verder zien we dat in tegenstelling tot wat de normen aangaven, er vaker dan verwacht ongelukken en in sommige gevallen zelfs rampen optreden. Wij maken ons hier ernstig zorgen over.

- Op 16 augustus 2019 stortte het dak van het **AZ stadion** in. De [Onderzoeksraad](#) voor de Veiligheid gaf aan in een eerste indruk dat falende lasverbindingen de vermoedelijke oorzaak zijn. Nadien bleek dat het toezicht op zowel de berekening van de lasnaden alsmede de uitvoering van het lassen faalden.
- Op 27 Mei 2017 stortte een **parkeergarage** op vliegveld **Eindhoven** in. De [Onderzoeksraad](#) voor de Veiligheid gaf aan in zijn definitieve rapport aan dat de constructeurs de vloerplaten anders gebruikten dan normaal, zonder daarvan de consequenties mee te nemen in de rest van de constructie.
- In Augustus 2015 moesten een aantal huizen worden ontruimd na omvallen van **hijskranen** in **Alphen aan de Rijn**. Ondanks toezicht was het toch mogelijk onkundig om te gaan met pontons, met deze fatale afloop.
- Uit [onderzoek](#) blijkt dat de grote hoeveelheid van toelatingsprocedures en het gebrekkige toezicht op de verschillende soorten weggebruikers maakte dat het ongeluk met de **Stint** kon gebeuren in september 2018.
- Tenslotte, de oorzaak van de **vuurwerkcramp** in **Enschede** in 2000 is nooit 100% helder geworden, maar lijkt te zijn voortgekomen uit een fatale mix van pech, ondeugdelijke opslag en falend toezicht. Er vielen 23 doden.
- In 2018 stortte een [parkeergarage](#) in in Wormerveer. De garage was 8 jaar oud. De vermoedelijke oorzaak is een slechte constructie en falend toezicht.

5. Schadelijke impact op natuur

Wij zien dat windmolens op verschillende manier een negatieve invloed hebben op onze directe omgeving en op de natuur op grotere schaal.

Wij vinden dat plaatsing op andere locaties of inzet van alternatieven beter is voor mens en dier en de aarde als geheel.

- Het geplande windpark ligt precies in de route die de ca. 1000 [wulpen hebben](#) op hun tocht tussen het fourageren bij Hei- en Boeicop en hun slaapplek bij Everdingen. Aangezien wulpen trekvogels zijn die niet in staat zijn snel bekend te raken met de plaats van de windmolens (in tegenstelling tot vogels die overwinteren), zullen er velen gaan sneuvelen. Het Principeverzoek vermeldt hier niets over.
- Bekend is dat vleermuizen makkelijk een [prooi worden](#) van windmolens. Rechters blijken hier gevoelig voor en leggen regelmatig de verplichting op de molens stil te zetten bij windsnelheden lager dan 5 m/sec en tussen zons -opgang en -ondergang. Dat zal het rendement van de molens en het nut van de plaatsing sterk verminderen.
- [Grootschalig gebruik van windenergie](#) kan het klimaat danig in de war schoppen. De interactie tussen de hogere en lagere luchtlagen, als gevolg van het draaien van de wieken, zorgt ervoor dat een deel van de door windmolens gebruikte windenergie opnieuw wordt aangevuld vanuit de hogere luchtlagen. Deze interactie heeft een ingrijpende ontregeling van het klimaat tot gevolg. *Duitse wetenschappers hebben berekend dat indien wereldwijd alle door fossiele energie opgewekte elektriciteit door windmolens zou worden opgewekt er op een globaal niveau absolute veranderingen worden geregistreerd die even ingrijpend zijn als bij een verdubbeling van de hoeveelheid CO2 in de atmosfeer (800 ppm).*

B Beloftes niet waarmaken

Wij zien dat aan gemeentes, investeerders en beleggers beloftes over windmolens worden gedaan die lang niet altijd uitkomen. De energievoorziening komt in gevaar bij windstil weer en gedurende de nacht. Omdat de impact van windmolens 'in je achtertuin' zo groot is en zo lang zal duren moeten de energie en milieu keuzes gebaseerd worden op complete en bewijsbare informatie, aangevuld met recente ervaringen.

Wij vinden dat windmolens dan een slechte keuze zijn.

- Uit het ingediende Principeverzoek blijkt dat als er twee molens worden geplaatst, de onderling afstand tussen de masten ca. 500 meter bedraagt. Met een rotor diameter van 162 meter komt dat neer op een factor 3,08, aanmerkelijk minder dan de factor 5 die het [NEN](#) voorstelt. Daarmee kan de efficiency van de molen lager zijn dan voorspeld. Wij vermoeden dat daarom de molen gepland op plaats T2 zal verhuizen richting T3.
- [Verifieerbare berekeningen](#) op de site van de Groene Rekenkamer tonen aan dat het ongeveer 36 jaar duurt voordat een windmolen zijn eigen investering heeft terugbetaald via de werkelijke waarde van de geproduceerde stroom. De door o.a. energiecoöperatie de Knotwilg vermelde periode van 'alles aflossen binnen 15 jaar' doet dan ten minste vreemd aan.
- De hoeveelheid stroom die opgewekt wordt door zonne- en windenergie groeit momenteel zó snel dat netbeheerders de capaciteit niet meer hebben om alles op tijd aan te sluiten. Daardoor lopen zo'n [1000 projecten](#) gevaar tot stilstand te komen omdat ze de subsidie-termijnen overschrijden.
- In de [Concept RES U16](#) wordt bij de tussenstand verkenningen elektriciteit vermeld a) dat er meer vrije ruimte is op het elektriciteitsnet in de stedelijke gebieden dan in de meer landelijke gebieden en b) dat het verstandig is opwekking te clusteren (alles op een stopcontact). Zon op dak in de woonkernen is dan beter dan windmolens in de wei. En als het dan toch wind moet zijn, maak dan grotere parken dan de twee of drie bij Zijderveld.
- In 2019 vielen twee windmolens om in [Friesland](#) tijdens een windvlaag bij code Geel. Één op 9 maart en een op 9 december. In het Handboek Risico-zondering Windturbines wordt met een faalkans van $1,3 \cdot 10^{-4}$ gerekend voor het omvallen van de turbine door mastbreuk. 1,3 keer per 10.000 jaar. Deze windmolens waren maximaal 30 jaar oud. Wij vragen ons ernstig af of de sterkte van de grote windmolens die in Zijderveld voorzien worden 'deze belofte' wél zullen waarmaken.
- Een [windmolen in Zeewolde](#) vloog in brand in 2017, 8 jaar voordat hij was afgeschreven. De oorzaak was vermoedelijk onderhoud, uitgevoerd door een bedrijf dat drie jaar eerder twee medewerkers verloor bij een dodelijk windmolen brand in Ooltgensplaat.
- Op de site van het Nationaal Kritisch Platform Windenergie staat te [lezen](#):
"Natuurwetenschappelijk beoordeeld blijken windenergie, biomassa en alle andere bekende vormen van duurzame energie nietige hobby's". En: "De CO2 balans van windmolens wordt verslechterd door de CO2 die vrijkomt bij de productie, opbouw en afbraak van windmolens. Maar nog veel sterker drukt de noodzaak om klassieke centrales op standby te houden, door de wisselingen in energie productie als gevolg van de sterke pieken en dalen in windsterkte". Het is duidelijk dat windmolens de gecombineerde belofte van én voorzien in de energiebehoefte én verlaging van de CO2 uitstoot niet zullen inlossen.

C Alternatieven met meer potentie

Windmolens op het land zijn gevaarlijk en zullen niet aan de verwachtingen voldoen. Wij vinden dat plaatsing aan de kust, meer inzet van zonne-energie en/of gebruik van kernenergie en/of waterstof sneller zullen leiden naar de gecombineerde doelen van energievoorziening en een schoner milieu.

- In de [Windkaart van Nederland](#) staat dat Vijfheerenlanden in de zone ligt van windsnelheden tussen 7 en 7,5 m/sec (op de 3^e plaats dus). Koploper is de kust (met name de noordelijke provincies) met snelheden boven 8 m/sec. Wij vinden dat als er toch gekozen wordt voor windmolens, dat ze geplaatst moeten worden waar ze de meest energie opleveren: aan de kust of op zee. 2 molens aan de kust leveren net zoveel op als drie dezelfde molens in Zijderveld.
- De provincie Utrecht liet een [verkenning](#) doen over het verwachte energiegebruik en de mogelijke opwekkingsmethoden. Het rapport spreekt over mogelijkheden van energie besparen, verduurzamen en opwekken. **Zonne-energie** wint het dan ruim van de windmolens voor wat betreft realiseerbare mogelijkheden (20,4 versus 10,2 PJ) als er rekening wordt gehouden met provinciale restricties. Ook in de recent verschenen [Concept RES U16](#) blijkt dan zonne-energie meer potentie heeft dan wind.
- Fabrikanten ontwikkelden een [modulair concept](#) dat stille en kleine, verticale windmolens combineert met zonne-energie. Met aantrekkelijke rendementen en een kleine, onopvallende footprint zodat plaatsing in en nabij de stad geen probleem is.
- Minister Wiebes [gaf recent aan](#) dat hij meer nadruk wil leggen op het opwekken van elektriciteit op zee aangevuld met de inzet van waterstof. Daarmee is het mogelijk personen voertuigen en vrachtauto's grotere afstanden af te laten leggen tegen 0% CO₂ en minder inzet van accu's.
- Een [recent artikel](#) op de Groene Rekenkamer laat zien dat kernenergie op dit moment nog steeds de grootste bron van CO₂-arme energie in Europa is. Deze vorm is in staat om vraag-gestuurd stroom te leveren, iets wat amper kan met wind-energie. Door de inzet van [Thorium](#) in plaats van Uranium kan de uitnutting van kernenergie veel veiliger worden. In Oost Europa wordt weer [fors geïnvesteerd](#) in kernenergie. Kernenergie heeft een unieke voordeel ten opzicht van wind en zon: de centrale levert altijd stroom op, ook als het niet waait en donker is. De noodzakelijke research en hoge financiering maken dat het belangrijk is a) nu te beginnen en b) alternatieven in te zetten die de minste schade opleveren en een economische levensduur die reikt voorbij de ingebruikname van kernenergie.
- In [dit overzicht](#) is te zien dat het aantal doden per 1000 TeraWattuur 150 is bij wind en 90 bij kernenergie. Bovenaan staat kolen met 100.000 doden per 1000 TeraWattuur.

D Klein en afnemend draagvlak

Uit onderzoeken blijkt dat inspraak, betrokkenheid en ondersteuning vanuit de bevolking een sleutel is in het succes van de energietransitie. Meer en meer wordt duidelijk dat de inzet van windmolens door de eerder aangehaalde factoren geen effectief middel zal zijn en dat het verzet in Nederland aan het toenemen is. We zien een laag aantal geïnteresseerden in participatie in de windmolens en een hoger aantal burgers dat zich er tegen verzet.

Wij vinden dat de gemeente Vijfheerenlanden er goed aan doet in te zetten op alternatieven.

- Een op verzoek van de gemeente Vijfheerenlanden in Augustus 2019 uitgevoerd onderzoek voor het bepalen van de [Toekomstvisie Zorg en Welzijn](#) laat bij Duurzaamheid zien dat 66% van de inwoners vóór vergroening is en slechts 36% vóór een duurzame opwekking van energie is (water-, wind- en zonne-energie).
- Een door *De Groene Rekenkamer* uitgevoerde [analyse](#) van de uitkomsten van een door de overheid zelf gedane publieksconsultatie over de klimaatplannen van de overheid laat zien dat 80% van de ondervraagden 'Het niet wil'.
- Het verzet is op verschillende plekken heel heftig. Soms leidt dat tot compleet stoppen van de plannen, zoals dat laatstelijk in [Bronckhorst](#) gebeurde.
- De Knotwilg meldt in het Principeverzoek dat het ca. 80 leden heeft en werkzaam is in een gebied dat vele malen groter is dan Zijderveld en directe omgeving. Dat laat zien dat het aantal echt belangstellenden uit Zijderveld in participatie in de molens laag is te noemen.
- Het aantal leden van de vereniging tegenwind Zijderveld bedroeg bij het schrijven van deze versie ongeveer 120 bewoners. Het aantal blijft stijgen, elke week komen er drie tot vier leden bij. Al deze leden onderschrijven de statuten van de vereniging en zijn tegen de plaatsing. *Per Mei 2020 is dit aantal gestegen tot ca. 250 leden.*
- Het *Planbureau voor de Leefomgeving* publiceerde in November 2019 het rapport '[Zorg voor landschap](#)' waarin het pleit voor een landschapsinclusief omgevingsbeleid. En het signaleert de toenemende verrommeling van het Nederlandse landschap en een toenemend gevoel van onbehagen over en zorgen om de veranderingen in het landschap. Het in dit rapport gegeven advies om landschappen van nationaal belang aan te wijzen ving de nieuwe burgemeester Sjors Frölich goed op in zijn [aanstellingspeech](#) toen hij Vijfheerenlanden zich zag ontwikkelen tot het *Central Park van de Randstad*.

E Behandeling door Vijfheerenlanden beter dan elders

Wij vertrouwen er op dat de gemeente Vijfheerenlanden de behandeling van deze Visie en bezwaren eerlijk, transparant en op een manier afhandelt die recht doet aan hoe het College zelf aangeeft met haar burgers om te willen gaan. Studie naar vergelijkbare trajecten laat zien dat het soms goed mis gaat in dit soort zaken.

- Onderzoekers van de Universiteit van Utrecht lieten [zien](#) dat er bijna niets deugt aan het windpark Houten en hoe slecht de gemeente en Eneco met de bezwaren en klachten van de burgers van Houten zijn omgegaan.
  - De kwaliteit van geluidsmetingen uitgevoerd in Borger Odoorn worden in twijfel getrokken door [Platform Storm](#) en laat zien dat die gemeente onzorgvuldig omgaat met essentiële voorwaarden voor een goede besluitvorming.
  - De film [Onderstroom](#) laat zien hoe het in Pingjum ging en geeft een ontluisterend beeld over het verschil tussen wat inwoners willen en bestuurders besluiten.
  - Op de site van energie coöperatie de Knotwilg staat de gemeente Vijfheerenlanden genoemd als een van de [partners](#) waarmee de Knotwilg nauw samenwerkt, naast 'inwoners, ondernemers, lokale verenigingen, natuurbeschermers organisaties, lokale/regionale politiek en energieleveranciers'. In een zaak als deze levert dat een indruk van vooringenomenheid op die je van een gemeente niet zou verwachten.
  - In een [bijdrage](#) van Fred Udo van de Groene Rekenkamer aan een Ronde Tafel gesprek Tweede Kamer over Klimaatbeleid spreekt Udo zich oa. uit met: *“Door het toepassen van wetten en regelingen worden gemeentebesturen en burgers stelselmatig buitenspel gezet. Dit zijn de Rijkscoördinatieregeling, de Crisis- en Herstelwet en de het effect van regionale structuurvisies.”*
  - De nieuwe [Burgemeester](#) presenteert zich met: *“Ik zou het geweldig vinden als de inwoners van Vijfheerenlanden trots zijn op hun gemeente. Daar gaan we hard aan werken”*. De [Wethouder](#) (van o.a.) Energietransitie en klimaatadaptatie presenteert zich met *“In gesprek gaan met onze inwoners, met respect voor de verschillen tussen de diverse kernen en wijken”*. De [Wethouder](#) (van o.a.) Economie en Ruimtelijke Ontwikkeling presenteert zich met *“Gemeente Vijfheerenlanden moet een plek zijn, waar iedereen zich thuis voelt, gehoord en serieus genomen voelt”*.
- Wij zien hierin een College van B&W dat de dialoog rond onze bezwaren aan wil gaan en de ruimte geeft en dat de belangen van burgers voorop laat staan in haar afwegingen

Bijlage A - Colofon

Geproduceerd door	Bestuur Tegenwind Zijderveld
Adresgegevens	Vereniging Tegenwind Zijderveld p/a F. Helling Zijderveldselaan 58 4122GR Zijderveld Kvk 76307379 www.tegenwindzijderveld.nl info@tegenwindzijderveld.nl

Versie nummer	Datum	Opmerkingen
0.5	15-12-2019	Eerste versie
0.82	23-12-2019	Verbeteringen nav eerste bespreking bestuur dd 17-12-2019
0.83	27-12-2019	Aanpassingen nav ontvangst Principeverzoek en reacties Secretaris
1.0	2-1-2020	Laatste interne commentaar ronde
Omzetting naar Visie 1.0	10-1-2020	Op advies van de Gemeente Vijfheerenlanden is de naam gewijzigd van Zienswijze in Visie. Het indienen van een "Zienswijze" in dit stadium zou tot gevolg hebben dat het document van ambtswege geweigerd zou worden. Een "Visie" wordt wél in behandeling genomen.
1.1	23-1-2020	Aanpassingen nav. ALV dd 15-1 en bestuursoverleg 22-1.
1.2	5-5-2020	Verwerken recente inzichten en herziening agv verschijnen 'Gezondheid en Risico', opname Advies.